

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

12 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Vladimir Timofti

Judecători – Anatolie Țurcan, Nadejda Toma, Elena Cobzac și Victor Boico,

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Gavdiuc Valentina, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 ianuarie 2019, în cauza penală în privința lui

*Semeniuc Edgar xxxx, născut la xx xxxx
xxxx, originar și domiciliat în xxxx xxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 09.10.2018 - 02.11.2018;

Instanță de apel: 20.11.2018 - 30.01.2019;

Instanță de recurs: 15.04.2019 - 12.11.2019.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 02 noiembrie 2018, *pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, potrivit art.364¹ Cod de procedură penală*, Semeniuc Edgar a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.145 alin.(1) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, la 7 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis.

Acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate, Lunga Margareta, a fost admisă integral, fiind dispusă încasarea din contul lui Semeniuc Edgar în beneficiul lui Lunga Margareta suma de 60 000 lei cu titlu de prejudiciu material.

Solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 24 668 lei, a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, Semeniuc Edgar la 01 aprilie 2018 aproximativ la ora 14:00, fiind în stare de ebrietate alcoolică cu concentrația de alcool în aerul expirat de 0.91 mg/l alcool, aflându-se în gospodăria cet. Lunga Dumitru, situată în s. Mărcăuți, r-nul Briceni, în urma unui conflict cu Lunga Victor, având intenția de a-l omorî pe acesta, i-a aplicat o lovitură cu cuțitul în regiunea binotoracului stâng spațiu intercostal III pe linia medio-claviculară, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr.201819C0066 din 03.04.2018, vătămări corporale grave periculoase pentru viață, în urma cărora Lunga Victor a decedat pe loc.

3. Procurorul a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță, prin care Semeniuc Edgar să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.145 alin.(1) Cod penal cu stabilirea pedepsei sub

formă de închisoare pe termen de 10 ani, cu executarea în penitenciar de tip închis.

Acțiunea civilă înaintată și modificată de succesorul părții vătămate, Lunga Margareta să fie admisă integral, cu încasarea de la Semeniuc Edgar în beneficiul lui Lunga Margareta prejudiciul material în sumă de 60 000 lei.

Încasarea din contul lui Semeniuc Edgar cheltuielile judiciare în sumă de 24 668 lei.

În argumentarea cerințelor sale a invocat că, prima instanță la stabilirea pedepsei penale nu a ținut cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite de Semeniuc Edgar, fapt care contravine prevederilor art.art.7, 61 alin.(2), 75 alin.(1) Cod penal. Astfel, prima instanță nejustificat a stabilit o pedeapsă sub formă de închisoare pe termen de 7 ani, cu executarea în penitenciar de tip închis, fiind o pedeapsă prea blândă.

Instanța în partea descriptivă a sentinței nu a indicat nici un motiv sau careva circumstanțe excepționale ale cauzei, de care a ținut cont la argumentarea faptului din ce cauză la stabilirea pedepsei pentru omor intenționat, pedeapsa cu închisoarea inculpatului Semeniuc Edgar a fost coborâtă până aproape de limita minimă, și anume de 7 ani. În speță pedeapsa nu va realiza scopul de restabilire a echității sociale și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, astfel nu vor fi realizate obiectivele legii penale.

Totodată, dispunând condamnarea lui Semeniuc Edgar în baza art.145 alin.(1) Cod penal, instanța neîntemeiat a respins demersul acuzatorului privind încasarea de la inculpat a cheltuielilor de judecată ce au fost suportate în legătură cu efectuarea acțiunilor de urmărire penală, și anume: raportul de expertiză judiciară nr.201819C0066 din 03.04.2018 - 4498 lei, raportul de expertiză judiciară nr.201819P0142 din 03.04.2018 - 128 lei, raportul de expertiză judiciară nr.34/12/1-R-1907 din 11.05.2018 - 1 680 lei, raportul de expertiză judiciară nr.201805O0138 din 14.05.2018 - 8 820 lei, raportul de expertiză judiciară nr.201808M0084 din 05.07.2018 - 7 620 lei, raportul de expertiză judiciară nr.201837A0136 din 27.09.2018 - 1 862 lei, testarea alcooscopică cu aparatul Drager - 30 lei, în total de 24 668 lei.

Cu referire la prevederile art.art.227 alin.(1), (3), 229, 227 alin.(2) pct.5) Cod de procedură penală, procurorul a indicat că, cheltuielile judiciare nu se pot confunda cu despăgubirile civile, acestea din urmă putându-se acorda numai în măsura în care infracțiunea a produs pagube materiale. La materialele cauzei penale au fost anexate probe certe, care dovedesc suportarea cheltuielilor judiciare în sumă de 24 668 lei, însă instanța de judecată nu a dat apreciere acestui fapt.

3.1. Succesorul părții vătămate, Lunga Margareta a contestat cu apel sentința, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea stabilirii pedepsei penale, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului prevăzut pentru prima instanță, prin care lui Semeniuc Edgar să-i fie stabilită o pedeapsă mai aspră.

În motivarea apelului înaintat, a invocat că, inculpatul Semeniuc Edgar a săvârșit o faptă prejudiciabilă care se califică ca una deosebit de gravă, însă instanța a aplicat o sancțiune prea blândă în coraport cu fapta comisă. Ca rezultat al infracțiunii au rămas doi copii minori fără tată și fără unicul întreținător.

Prima instanță nu a motivat soluția prin aplicarea unei pedepse mai blânde. Fapta săvârșită de către inculpat are un impact foarte mare, prin faptul că, la moment în societate se atrage o atenție sporită asupra infracțiunilor de omucidere.

Or, astfel de acțiuni trebuie pedepsite cu sancțiunea cea mai aspră, în speță, privarea de libertate pe un termen maxim posibil.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 ianuarie 2019, au fost admise apelurile, casată sentința în latura penală și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Semeniuc Edgar recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.145 alin.(1) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa 10 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis.

În rest sentința a fost menținută.

4.1. În motivarea soluției sale, instanța de apel a indicat că, deși prima instanță la stabilirea pedepsei inculpatului Semeniuc Edgar a ținut cont de prezența circumstanțelor atenuante pe caz, neîntemeiat a aplicat pedeapsa sub limita minimă stabilită de sancțiunea articolului respectiv, fără a ține cont de faptul că a comis infracțiunea cu intenție directă, de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, fapt care contravine prevederilor art.7 Cod penal.

În această ordine de idei, instanța de apel a concluzionat că, în privința inculpatului Semeniuc Edgar urmează a fi aplicată o pedeapsă mai aspră, cu respectarea prevederilor art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală.

Astfel, instanța de apel, cu trimitere la prevederile art.art.7, 61, 75 Cod penal, reținând și faptul că, în urma acestei crime au rămas doi copii minori fără tată și fără unicul întreținător, de gradul prejudiciabil și de pericol social al faptei comise, personalitatea și modul de viață a inculpatului Semeniuc Edgar, pericolul social pe care-l reprezintă inculpatul pentru societate, modalitatea comiterii omorului - cu intenție directă, precum și ținând cont de prevederile art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, a ajuns la concluzia că pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 10 ani, este una echitabilă și va atinge scopul pedepsei penale.

4.2. Cu privire la solicitarea procurorului în latura acțiunii civile înaintate de către succesorul părții vătămate, Lungu Margareta, cu încasarea de la Semeniuc Edgar în beneficiul lui Lunga Margareta suma prejudiciului material în mărime de 60 000 lei, instanța de apel nu s-a expus, deoarece Lunga Margareta în instanța de apel, nu are careva pretenții față de inculpat de ordina material.

4.3. Cu referire la argumentul invocat în cererea de apel de către acuzator, privind încasarea de la Semeniuc Edgar în beneficiul statului, cheltuieli judiciare în sumă de 24 668 lei, instanța de apel a indicat că, apelantul nu a indicat în temeiul cărei prevederi legale instanța de judecată ar fi obligată să încaseze sumele date de la inculpat, în cererea de apel fiind indicat doar că cerința respectivă este întemeiată pe prevederile art.art.227-229 Cod de procedură penală.

Totodată, legiuitorul a stipulat expres în art.229 alin.(1) Cod de procedură penală, că, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului.

Astfel, instanța de apel a considerat neîntemeiată solicitarea procurorului privind încasarea de la inculpatul Semeniuc Edgar a sumei de 24 668 lei cu titlu de cheltuieli suportate pentru întocmirea rapoartelor de expertiză judiciară și testarea alcooscopică cu aparatul Drager.

În continuare, cu trimitere la prevederile art.143 alin.(1) pct.6), alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de apel a notat că, în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală, plățile necesare pentru efectuarea

expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești ale bugetului de stat.

În speță, efectuarea expertizelor judiciare pentru constatarea circumstanțelor cauzei, a fost ordonată de către organul de urmărire penală în vederea determinării încadrării juridice a faptei, acțiuni ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării.

5. Procurorul, în temeiul pct.6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia solicitând casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, poziția instanței de apel privind neîncasarea de la Semeniu Edgar în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 24 668 lei, suportate pentru efectuare expertizelor medico-legale este neargumentată.

La fel, în susținerea poziției sale, procurorul a făcut referire la prevederile art.art.142 alin.(1), 227 alin.(1) 228 alin.(3), 229 alin.(1) Cod de procedură penală.

6. Judecând recursul în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, cu casarea parțială a hotărârii contestate, în partea cheltuielilor judiciare, din următoarele considerente.

Potrivit art.434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

În această ordine de idei, rațiunea și finalitatea exercitării căii de atac, în particular avându-se în vedere recursul ordinar, rezidă în înlăturarea erorilor admise de instanța ierarhic inferioară la etapa precedentă de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator. Soluția instanței de recurs se fundamentează, în drept, pe prevederile art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită și să dispună rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În contextul celor expuse, este relevant de specificat că, hotărârea instanței de apel, potrivit art.417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă, printre altele, temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Însă, contrar celor stipulate de legea procesual penală, în cauza deferită judecătii instanța de apel nu a exercitat în deplină măsură aceste atribuții legale reglementate exhaustiv de legislator.

Reieșind din sumarul recursului declarat de procuror, se constată că acesta este întemeiat în baza pct.6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, care prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel, în cazul în care hotărârea atacată nu

cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Din conținutul recursului rezultă că, partea acuzării este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de fond, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, însă critică decizia instanței de apel, în partea ce ține de faptul că instanța de apel a menținut sentința prin care a fost respinsă solicitarea acuzatorului de stat, privind încasarea de la Semeniuc Edgar a cheltuielilor judiciare în beneficiul statului, în sumă de 24 668 lei.

Colegiul penal lărgit, verificând legalitatea deciziei instanței de apel sub acest aspect, constată că această instanță, la examinarea apelului, nu a respectat întru totul prevederile art.art.414 alin.(1), 417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, astfel că hotărârea atacată nu cuprinde întru totul motivele pe care se întemeiază soluția.

Deci, instanța de recurs reține că, prima instanță l-a recunoscut vinovat și l-a condamnat pe Semeniuc Edgar, totodată a respins ca neîntemeiată solicitarea procurorului, privind încasarea de la inculpat a cheltuielilor de judecată în sumă de 24 668 lei, soluție menținută de către instanța de apel. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a indicat că „...în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești ale bugetului de stat. În speță, efectuarea expertizelor judiciare pentru constatarea circumstanțelor cauzei, a fost ordonată de către organul de urmărire penală în vederea determinării încadrării juridice a faptei, acțiuni ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării...”, astfel considerând necesar respingerea apelului procurorului.

Prin urmare, se reține că procurorul solicită încasarea de la Semeniuc Edgar a cheltuielilor judiciare în beneficiul statului, în sumă de 24 668 lei, în legătură cu efectuarea rapoartelor de expertiză judiciară nr.201819C0066 din 03.04.2018, nr.201819P0142 din 03.04.2018, nr.34/12/1-R-1907 din 11.05.2018, nr.201805O0138 din 14.05.2018, nr.201808M0084 din 05.07.2018, nr.201837A0136 din 27.09.2018 și testarea alcooscopică cu aparatul Drager.

Colegiul penal lărgit atestă că, la soluționarea chestiunii cu privire la încasarea sau neîncasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare, ce țin de efectuarea expertizei judiciare, instanța de apel făcând trimitere la prevederile art.art.229, 143 Cod de procedură penală, a omis faptul că art.227 alin.(2) pct.5) Cod de procedură penală, prevede că, cheltuielile judiciare cuprind și sumele cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

La fel, instanța de recurs ține să menționeze că, prin Legea nr.316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018 (publicată în Monitorul Oficial cu nr.40-47 art.108 din 09.02.2018), a fost abrogat alin.(2) art.143 Cod de procedură penală, care prevedea că, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin.(1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

Totodată, se reține că alin.(1) art.143 Cod de procedură penală, prevede cazurile când expertiza judiciară se dispune și se efectuează în mod obligatoriu, care corespunde situației din speță, deoarece pentru a stabili gradul de gravitate a leziunilor corporale a părții vătămate, era necesară efectuarea expertizei.

Deci, reieșind din concluziile expuse de către instanța de apel în motivarea soluției adoptate, Colegiul penal lărgit constată că, aceasta dispunând menținerea

sentinței prin care a fost respinsă ca neîntemeiată solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 24 668 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare, nu a ținut cont în deplină măsură de prevederile legislației procesual penale, adoptând o soluție pripită.

Generalizând cele expuse supra, Colegiul penal lărgit constată că, în speța discutată și-a găsit confirmare temeiul invocat de recurent și prevăzut în art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, „hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția”, ceea ce duce la casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată, deoarece erorile admise de către instanța de apel nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, fiindcă instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul, cu încălcarea prevederilor procesual penale.

La noua rejudecare a cauzei, instanța de apel are obligația să înlăture erorile menționate, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art.414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate și să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală, ținând cont de motivele expuse în pct.6 din prezenta decizie.

7. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Gavdiuc Valentina, în cauza penală în privința lui *Semeniuc Edgar xxx*, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 30 ianuarie 2019, în partea neîncasării cheltuielilor de judecată și dispune rejudecarea cauzei în această parte, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Celelalte dispoziții ale deciziei contestate se mențin.

Decizia nu se supune căilor de atac în partea dispusă rejudecării, în rest este irevocabilă.

Decizia pronunțată motivat la 27 decembrie 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Nadejda Toma

Elena Cobzac

Victor Boico